

وزارت تحصیلات عالی

لایحه تضمین کیفیت و اعتباردهی

دراست تضمین کیفیت و اعتباردهی

لایحه تضمین کیفیت و اعتبار دهی

مقدمه: قانون اساسی افغانستان حکم می کند که دولت مؤسسات تحصیلی عالی عمومی و تخصصی را تأسیس نماید. در این قانون بر انکشاف برنامه های آموزشی مؤثر و متعادل تأکید گردیده است. برای رسیدن به مؤثریت و تعادل، وزارت تحصیلات عالی باید میکانیسمی را برای بهبود و ارزیابی کیفیت تحصیلات عالی ایجاد کند. به همین ترتیب، استراتژی انکشاف ملی افغانستان (ANDS) براهمیت تحصیلات با کیفیت برای تمام افغانها تأکید نموده و در پالیسی خود ارتقای کیفیت و استقلالیت تحصیلات عالی را در اولویت قرار داده است. به همین ارتباط، داشتن سیستم تحصیلات عالی دولتی و خصوصی با کیفیت که جوابگوی نیازمندی های رشد و انکشاف افغانستان باشد، به صفت دیدگاه پلان ستراتیژیک ملی تحصیلات عالی (۱۳۸۹-۱۳۹۳) مطرح شده است. پلان ستراتیژیک ملی تحصیلات عالی در برگیرنده ی پلان ها برای تأسیس اداره ی تضمین کیفیت و اعتبار دهی میباشد. وزارت تحصیلات عالی بهبود و تضمین کیفیت را در اولویت های پلان پنج ساله ی خود قرار داده است.

فصل اول

احکام عمومی

مبني

ماده ی اول: این لایحه در روشنی بند سوم و چهارم ماده سوم قانون مؤسسات تحصیلات عالی به منظور انکشاف و ارتقاء کیفی و اعتباردهی اکادمیک مؤسسات تحصیلات عالی، حفظ و بهبود کیفیت تحصیلی به طور مؤثر و متعادل و تطبیق شاخص های کیفی و اعتباردهی به طور دوامدار در مؤسسات تحصیلات عالی افغانستان وضع شده است.

تعريفات :

ماده ی دوم:

۱. اعتباردهی: عبارت از یک روند بازنگری بیرونی مؤسسات تحصیلات عالی و برنامه ها برای تضمین و بهبود کیفیت میباشد که غرض از آن حصول اطمینان از مطابقت آنها با معیار های کیفی موجود از نگاه استادان، تدریس، تحقیق، عرضه خدمات و همچنان زیرساخت ها، اعتبارمالي، پایداری، دست آوردها و مطابقت با قوانین نافذه می باشد. اعتباردهی مؤسسه یا برنامه منتج به مؤفقیتم میگردد.
۲. نامزدی به اعتباردهی: نامزدی به اعتباردهی دارای دو مرحله میباشد که شرایط هر مرحله باید قبل از درخواست به اعتباردهی تکمیل گردد. مرحله دوم حاوی مقتضیات بلند ترنسبت به مرحله اول میباشد.
۳. معیارها (criteria) عبارت از شرایط و یا نیازمندی هایی اند که توسط اداره ی اعتباردهی و وزارت تحصیلات عالی برای نامزدی به اعتباردهی تعیین میگردد. این معیار ها بیان کننده ی شرایطی است که باید در هر مرحله ی نامزدی (مرحله ی اول و یا دوم) تکمیل گردد.

۴. اعتباردهی مؤسسه: مؤسسه به شکل کُل از نگاه بهبود و تضمین کیفیت در محراق توجه اعتباردهی قرار میگیرد تا از تطابق آن با معیارهای کیفی موجود و مؤثریت از لحاظ استادان، تدریس، تحقیق، عرضه خدمات، زیربناها، امکانات، ادامه فعالیت، دست آوردها و انطباق با قوانین نافذ اطمینان حاصل گردد.

۵. اعتباردهی برنامه: بازنگری و ارزیابی بیرونی برنامه های تحصیلی از نگاه بهبود و تضمین کیفیت می باشد تا از طریق آن با معیارهای کیفی موجود و مؤثریت از لحاظ استادان، تدریس، تحقیق، عرضه خدمات، زیربناها، امکانات، ادامه فعالیت، دست آوردها و انطباق با قوانین نافذ اطمینان حاصل گردد. در اعتباردهی برنامه به برنامه ها و پوهنخی های معین مانند تربیه معلم، حقوق، طب، انجینیری و برنامه های مسلکی توجه خاص صورت میگیرد.

۶. ستندرها (standards): شرایط و نیازمندی هایی است که باید توسط مؤسسات و یا برنامه های تحصیلی جهت دریافت اعتبار از طرف اداره ی اعتباردهی، تکمیل گردد. این ستندرد ها شامل توقعات در مورد کیفیت، مؤثریت، دست آورد ها و قابل دوام بودن یک مؤسسه ویا برنامه های تحصیلی میباشد.

اعتباردهی مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی و دولتی

ماده ی سوم:

تمام مؤسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی، به شمول آموزش از راه دور تابع پروسه اعتباردهی قرار میگیرند.

مؤسسات تحصیلات عالی خارجی

ماده ی چهارم:

مؤسسات تحصیلات عالی خارجی که در افغانستان فعالیت میکنند تابع پروسه اعتباردهی بوده و باید عین معیارها و استندرد هایی را که برای مؤسسات تحصیلی دولتی و خصوصی تعیین گردیده است، تکمیل نمایند. این امر شامل مؤسسات تحصیلات عالی خارجی موجود در افغانستان، مؤسسات تحصیلات عالی خارجی که در افغانستان دارای دفاتر هستند، مؤسسات تحصیلات عالی که آموزش از راه دور را به وسیله انترنت عرضه میکنند و مؤسساتی که برای دیگران جواز و صلاحیت میدهند تا از نام، تصدیق نامه ها، درجه تحصیلی و سایر مواد مربوط به آنها و هویت شان استفاده نمایند، میگردد. انحراف و خلاف ورزی از این مقررات باعث مسدود و یا جریمه شدن مؤسسه میگردد. اجازه فعالیت دوباره این مؤسسات مطابق قوانین و مقررات نافذ وزارت تحصیلات عالی میباشد.

فصل دوم

اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی

اداره:

ماده ی پنجم:

اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی که ازین به بعد به نام اداره یاد میشود مسؤول تضمین کیفیت و اعتباردهی مؤسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی میباشد. این اداره با وزارت تحصیلات عالی و مؤسسات تحصیلات

عالی به منظور تشویق در امر بهبود کیفیت کار میکند. در آغاز این اداره در چارچوب وزارت تحصیلات عالی منحیث یک ارگان مستقل فعالیت نموده و بعد از ۵ الی ۸ سال فعالیت کاملاً خود مختار خواهد گردید. این اداره دارای یک شورای مستقل خواهد بود که از فعالیت های آن نظارت نموده و در ارتباط به نامزدی اعتباردهی و اعتباردهی تصامیم اتخاذ مینماید. فعالیت های روزانه این اداره توسط یک رئیس به همکاری کارمندان مسلکی، اداری و خدماتی پیشبرده میشود. وظایف اداره ی مذکور شامل موارد زیر میگردد:

۱. تشویق، ترغیب و تسریع بهبود کیفیت در مؤسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی به هدف رسیدن به معیار های بین المللی در همه عرصه ها.

۲. نظارت از روند اعتباردهی تمام مؤسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی بشمول کورس ها، تحصیل از راه دور، برنامه های آموزشی، درجات تحصیلی، تصدیق نامه ها، و سایر فعالیت ها به سوئیة عالی.

۳. ارائه معلومات و آموزش به مؤسسات تحصیلات عالی و مردم در باره ی خواسته ها، طرز العمل ها و مزایای اعتباردهی.

۴. تنظیم روند انتخاب و آموزش بازنگرهای مسلکی به اساس پالیسی ای که توسط شورای اعتباردهی تهیه میگردد. انتخاب بازنگرها توسط شورای اعتباردهی و یا کمیته ی که توسط وزارت تحصیلات عالی به این منظور تعیین میگردد، صورت میگیرد.

۵. ارائه مشوره به مؤسسات تحصیلی درمورد روند تضمین کیفیت و کمک با آنها درباره ایجاد کمیته های تضمین کیفیت در مؤسسات مربوط و همچنان آمادگی برای ارزیابی خودی، بازدید ساحوی و سایر جوانب مربوط به روند اعتباردهی.

۶. حراست از کیفیت تحصیلات عالی وتشخیص شرایط استفاده از اصطلاحات آکادمیک مانند پوهنتون، القاب رتب علمی، وعنوانی مقامات مدیریتی.

۷. ثبت معلومات درباره جریان پروسه اعتباردهی در مؤسسات تحصیلی (نامزد اعتباردهی، تفویض ویاعدم تفویض اعتبار، به حالت تعلیق گذاشتن ویامسدود نمودن مؤسسه ی تحصیلی) و رساندن نتایج اعتباردهی به آگاهی مردم.

۸. پاسخ به پرسش های مردم در باره ی اعتباردهی و تضمین کیفیت.

۹. تأمین روابط با ارگان های تضمین کیفیت و اعتباردهی خارجی و استفاده از آخرین دستاوردهای تضمین کیفیت در سطح بین المللی.

شورای اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی

ماده ی ششم:

شورای تضمین کیفیت و اعتباردهی متشکل از هفت الی نه عضو میباشد که از میان لست پیشنهادی مؤسسات تحصیلات عالی توسط بورد تعیین شده وزارت تحصیلات عالی، تعیین می گردد.

(۱) نامزد ها توسط شورای علمی مؤسسات تحصیلات عالی ازهرصد استاد یک استاد با کسب موافقه خود شان معرفی می گردند. دوسیه نامزد ها که حاوی زندگینامه، لست آثار، سوابق تحصیلی وسابقه کاری نامزد ها باشد باید ذریعه نامه رسمی رئیس مؤسسه تحصیلات عالی ارائه گردد.

(۲) اعضای شورای اداره اعتباردهی دارای مشخصات ذیل می باشند:

۱. دارای سابقه ی آکادمیک بوده وحداقل ده سال منحیث عضوکادرعلمی درمؤسسات تحصیلات عالی کارنموده باشد.

۲. دارای درجه تحصیلی حداقل ماسترورته علمی حداقل پوهندوی باشد.
  ۳. به یکی از زبان های معتبر بین المللی آشنائی داشته باشد.
  ۴. اشتراک در روند تضمین کیفیت را بسیج و تشویق نماید.
  ۵. در موارد وخیم و بحرانی توانمندی تصمیم گیری قاطع را داشته باشد.
  ۶. غیر جانب دار ، صادق و دارای سابقه نیک باشد.
  ۷. درباره تضمین کیفیت و پروسه اعتباردهی آگاهی داشته و در کمیسیون های ترفیعات علمی ، ارزیابی اسناد علمی یا بورد علمی انسجام امور اکادمیک دارای تجربه کاری باشد.
- ۳) مدت کار یک دوره شورای تضمین کیفیت و اعتباردهی پنج سال می باشد. و یک نفر بیش از دو مرتبه به عضویت شورای تضمین کیفیت و اعتباردهی انتخاب شده نمی تواند.
- ۴) رئیس شورای تضمین کیفیت و اعتباردهی از میان اعضا ، توسط اعضا برای یک سال غیر قابل تمدید انتخاب می شود.
- ۵) شورای تضمین کیفیت و اعتباردهی از فعالیت اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی و پروسه انتخاب بازنگرهای مسلکی نظارت نموده درباره نامزدی به اعتباردهی ، اعتباردهی ، سلب اعتبار و دوره عیار سازی تصمیم اتخاذ می نماید.
- ۶) فعالیت های روزمره اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی توسط یک رئیس ایکه از جانب شورای تضمین کیفیت و اعتباردهی معرفی گردیده و منظوری مقام ذیصلاح را حاصل می نماید ، به پیشبرده می شود.
- ۷) جلسات عادی شورای تضمین کیفیت و اعتباردهی هر دو ماه یک مرتبه و جلسات فوق العاده آن به پیشنهاد رئیس و تصمیم اعضای شورا دایر می گردد.

رئیس اداره ی تضمین کیفیت و اعتباردهی

ماده ی هفتم:

- ۱) رئیس اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی دارای مشخصات ذیل میباشد:
۱. دارای سابقه ی اکادمیک بوده و دارای حد اقل ده سال تجربه استادی در موسسات تحصیلات عالی باشد.
  ۲. دارای درجه تحصیلی دوکتورا و یا حد اقل ماستر با رتبه علمی پوهنوال و یا پوهاند باشد.
  ۳. دارای مهارت برقراری مناسبات نیک کاری با سایر افراد و نهادهای ذیربط باشد.
  ۴. به یکی از زبان های معتبر بین المللی آشنائی داشته باشد.
  ۵. اشتراک در روند تضمین کیفیت را بسیج و تشویق نماید.
  ۶. در موارد وخیم و بحرانی توانائی تصمیم گیری قاطع را داشته باشد.
  ۷. غیر جانب دار، صادق و دارای سابقه نیک باشد.
  ۸. در باره تضمین کیفیت و پروسه اعتباردهی آگاهی داشته و در کمیسیون های ترفیعات علمی، ارزیابی اسناد علمی و یا بورد علمی انسجام امور اکادمیک دارای تجربه کاری باشد.
- ۲) رئیس اداره اعتباردهی در ابتدا تحت نظر معین علمی کار نموده ، اما با تشکیل شورای تضمین کیفیت و اعتباردهی زیر نظر شورای مذکور فعالیت خواهد کرد. رئیس اداره اعتباردهی با وزیر، معین ها، رؤسای پوهنتون ها و مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی و دولتی، رؤسای پوهنخی ها، آمرین دیپارتمنت ها، نهادهای مسلکی وزارت تحصیلات عالی و مقامات عالی سایر وزارت خانه ها، ادارات و مؤسسات غیردولتی

و مؤسسات اعتباردهی بین المللی روابط کاری نزدیک برقرار می نماید. وظایف رئیس شعبات اداره اعتباردهی قرارذیل می باشد:

۱. ارتقا و تشویق پروسه بهبود کیفیت درمؤسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی افغانستان
۲. رهبری کارمندان مسلکی و اداری اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی افغانستان
۳. تشویق انکشاف فرهنگ کیفیت درتحصیلات عالی
۴. نظارت ازپروسه اعتباردهی با در نظرداشت پالیسی های شورا بشمول اجازه برای درخواست اعتباردهی، نامزدی و اعتباردهی تصامیم درباره نامزدی اعتباردهی و اعتباردهی طبق ماده ششم توسط شورا گرفته می شود.
۵. اشتراک درتمام جلسات شورا بدون داشتن حق رأی
۶. مطلع ساختن مردم در باره روند و مفهوم اعتباردهی، منحیث ملاک کیفیت مؤسسات تحصیلات عالی
۷. کار به منظوراز بین بردن مؤسسات تحصیلی غیر معیاری که حیثیت کارخانه دپلوم سازی را دارند.
۸. نمایندگی از اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی
۹. تطبیق پالیسی های شورای تضمین کیفیت و اعتباردهی
۱۰. نظارت از آموزش (ترینگ) بازنگرهای مسلکی
۱۱. کار با مؤسسات تحصیلی در راستای بهبود کیفیت
۱۲. انتشار اطلاعیه درباره نامزدی به اعتباردهی و اعتباردهی و اطمینان در مورد اینکه اطلاعیه مذکور از طریق صفحه انترنتی (وب سایت) اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی و مواد چاپی در دسترس مردم قرار میگیرد. اطلاعیه ها باید حاوی معلومات در باره مؤسساتی که برایشان اجازه داده شده است، اعتبار داده شده اند، به حالت تعلیق گذاشته شده اند و یا سلب اعتبار شده اند، باشد. اطلاعیه حاوی معلومات درباره موسساتی می باشد که طبق فیصله شورا به خاطر کارخانه دپلوم سازی بودن، جعل کاری و غیرمعیاری بودن آن ها مسدود می گردد، با ذکر دلیل مسدود شدن شان.

استقلال اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی

ماده ی هشتم:

در ابتدا اداره تضمین کیفیت درچوکات وزارت تحصیلات عالی تحت نظرمعین علمی قرارمیداشته باشد، باآنهم این اداره مستقل بوده ودراتخاذ تصامیم مندرج مواد ۹ - ۱۳ مربوط به اعتباردهی با استقلال کامل عمل می نماید. بودجه تضمین کیفیت و اعتباردهی توسط وزارت تحصیلات عالی تمویل می گردد اما کنترل مصارف روزانه آن طبق اصول جاری حسایی دولت صورت میگیرد. این نظارت در ابتدا به خاطری در نظر گرفته شده است تا تضمین گردد که اداره کارش را درست آغاز نموده و از کمک مالی و اداری برای کارایی موثر برخوردار می باشد. در پایان دوره مقدماتی که ۵-۸ سال را دربرخواهد گرفت و با فراهم شدن زمینه فعالیت مستقل، اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی کاملاً مستقل گردیده و بودجه جداگانه خود را که از طرف وزارت مالیه تمویل می گردد، خواهد داشت. این اداره با وزارت تحصیلات عالی از نزدیک کار خواهد کرد.

فصل سوم

پروسه ی اعتبار دهی

مراحل مربوط به روند اعتبار دهی

ماده ی نهم:

روند اعتبار دهی دارای چهار مرحله میباشد:

۱. کسب جواز درخواست به اعتبار دهی و آغاز ارزیابی خودی: مؤسسه تحصیلات عالی اجازه ی درخواست به نامزد شدن به اعتبار دهی را وقتی تقاضا می کند، که وزارت تحصیلات عالی بطور رسمی دارای جواز فعالیت بوده و در مورد تشکیل ساختار ، فعالیت آکادمیک ، زیر بنا و تمویل خود معلومات ارائه کند. بعد از دریافت جواز موسسه می تواند روند ارزیابی خودی خود را برای نامزدی آغاز کند.

۲. نامزدی برای مرحله اول اعتبار دهی: مرحله اول اعتبار دهی عبارت از مرحله است که در آن موسسه تحصیلات عالی نشان می دهد که تمام شاخص های مرحله اول نامزدی را تکمیل نموده است. این مرحله شامل ارزیابی خودی ، ارزیابی توسط اشخاص مسلکی ، گزارش و پیشنهادات بازنگر ها و تصمیم شورای اعتبار دهی می گردد. موسسه تحصیلات عالی قبل از درخواست برای مرحله دوم اعتبار دهی باید یک سال را در مرحله اول سپری نماید ، مگر اینکه در ابتدا بنابر دارا بودن معیار های بلندتر برای نامزدی به مرحله دوم اعتبار دهی درخواست ارائه نموده باشد.

۳. نامزدی برای مرحله دوم اعتبار دهی : این مرحله عبارت از مرحله دوم اعتبار دهی است که در آن موسسه ثابت می سازد که معیارهای مرحله ی دوم اعتبار دهی را تکمیل نموده است. یک موسسه تحصیلات عالی در صورتیکه در آغاز بتواند معیارهای مرحله ی دوم را برآورده بسازد ، می تواند بدون طی مرحله اول به این مرحله نایل گردد. موسسه قبل از درخواست به مرحله اعتبار دهی باید یک سال را سپری نماید.

۴. درخواست برای اعتبار دهی : موسسه تحصیلات عالی بعد از سپری نمودن یک سال در مرحله دوم نامزدی می تواند برای اعتبار دهی درخواست نماید. این مرحله مشتمل بر مسایل آتی می باشد. ارزیابی خودی توسط خود موسسه جهت تثبیت اینکه آیا موسسه توانسته است که معیارهای اعتبار دهی را برآورده سازد ، ارزیابی ساحوی توسط گروه بازنگری کنندگان و سفارشات مثبت آنها به شورای اعتبار دهی و تصویب شورا در ارتباط به اعتبار دهی.

تصامیم در مورد اعتبار دهی

ماده ی دهم:

۱- نتایج ارزیابی برای اعتبار دهی منجر به یکی از تصامیم ذیل میگردد:

(۱) تفویض اعتبار دهی به موسسه تحصیلات عالی که برای مدت پنج سال معتبر میباشد.

(۲) تمدید دوره نامزدی جهت تکمیل معیارها

(۳) عدم تفویض اعتبار دهی

۲- ناکامی در تکمیل معیارها به مفهوم آنست که به مؤسسه تحصیلی اعتبار داده نشود. هرگاه بازنگرهای ساحوی به این نتیجه برسند که مؤسسه تحصیلات عالی در یک مدت معین می تواند معیار های اعتبار دهی را تکمیل نماید برای مدت ۱۸ ماه برایش مهلت داده میشود. در حالات ضعف شدید مؤسسه بلا درنگ مسدود میگردد.

مؤسسه که به آن تمدید داده شده، هرگاه طی ۱۸ ماه معیارها را تکمیل کرده نتواند، نیز مسدود گردیده و یا توسط شورای تضمین کیفیت و اعتباردهی تحت اداره یک مؤسسه اعتبار داده شده قرار میگیرد. فیصله در باره اعتباردهی مبنی بر راپور ارزیابی خودی و بازدید ساحوی از موسسه توسط شورای تضمین کیفیت و اعتباردهی صورت میگیرد. راپور و سفارشات تیم بازنگرهای ساحوی توسط شورای تضمین کیفیت و اعتباردهی که تصمیم گیرنده نهائی می باشد بررسی می گردد.

سلب اعتبار

ماده ی یازدهم:

هرگاه یک مؤسسه ی اعتبار داده شده معیارهای معینه را در طول (۵) سال حفظ کرده نتواند. اداره اعتباردهی به شورای اعتباردهی پیشنهاد می نماید تا یک تیم ارزیابی کننده برای مطالعه وضعیت به موسسه اعزام گردد. هرگاه معلوم گردد که موسسه نتوانسته معیارهای معینه را حفظ نماید یا به آن الی مدت (۹) ماه مهلت داده شود و یا در صورت شدید بودن ناتوانائی مسدود می گردد.

اعتبار دهی مجدد

ماده ی دوازدهم:

چون هر بار اعتباردهی برای پنج سال می باشد، ارزیابی برای اعتباردهی مجدد در جریان سال پنجم صورت می گیرد و از تاریخ ختم دوره اعتباردهی قبلی محاسبه می گردد. پروسه اعتباردهی مجدد عین پروسه اعتباردهی اولی می باشد که طبق ماده نهم صورت می گیرد. شورای اعتباردهی می تواند به تجدید اعتبار، مهلت دادن برای (۱۸) ماه و یا سلب اعتبار که باعث مسدود شدن موسسه می گردد، تصمیم بگیرد.

اعتراض به فیصله ی شورای اعتباردهی

ماده ی سیزدهم:

اعتراض در برابر فیصله شورای اعتباردهی بر مبنای قانون صورت گرفته میتواند.

بازنگری مسلکی

ماده ی چهاردهم:

بازنگری مسلکی عبارت از بازنگری و ارزیابی بیرون مؤسسه می میباشد که در آن کیفیت و مؤثریت برنامه های علمی، کارکنان، ساختار و دستاورد های یک مؤسسه توسط یک تیم بیرون مؤسسه می که در رشته سیستم تحصیلات عالی تخصص و تبحر داشته باشد، قرار ذیل مورد بازنگری و ارزیابی میگردد:

۱. هیئت بازنگری مسلکی که از طرف اداره اعتباردهی توظیف میگردد، از مؤسسه تحصیلات عالی مورد نظر بازدید به عمل می آورد. هیئت متذکره مشتمل بر سه تا پنج عضو می باشد که متناسب به تعداد پوهنچی ها و دیپارتمنت های مؤسسه مورد ارزیابی تعیین میگردد. این هیئت از مؤسسه جهت ارزیابی بازدید به عمل آورده و ارزیابی خودی آنها بازنگری میکند.

۲. هیئت مؤلف بر اساس یافته های خود، به شورای تضمین کیفیت و اعتباردهی، سفارش نامزدی به اعتباردهی، نیل و یا عدم نیل به اعتباردهی، تمدید دوره نامزدی و یا اعتباردهی مجدد می نماید. گزارش از بازدید ساحوی محرم بوده و صرف تصامیم شورای تضمین کیفیت و اعتباردهی به اطلاع عامه رسانیده می شود.

۳. انتخاب بازنگرهای مسلکی: بازنگرهای مسلکی براساس تخصص رشتوی، تجارب، شهرت نیک و صداقت و بیطرف بودن آنها انتخاب می شوند.

۴. آموزش بازنگرها: همه بازنگرها باید قبل از اعزام به ساحه دوره آموزشی را سپری نمایند. دوره آموزشی معمولاً مسایل یک ورکشاپ یک الی دو روز را می شود که جهت آشنائی با معیارها و ستندرد ها برای نامزدی به اعتباردهی و اعتباردهی، طرز برخورد هنگام بازدید از محل رازداری و معیارهای اخلاقی در رابطه به تضمین کیفیت دائر می گردد. بازنگرها باید با رعایت دقیق پالیسی عدم تعارض منافع انتخاب شوند. بازنگر نباید برای بازدید به موسسه که به آن منسوب است و یا توسط آن معرفی گردیده فرستاده شود. بازنگر باید فارغ التحصیل موسسه دیگری بوده و هیچ گونه علایق شخصی و مادی با موسسه که بازرسی میشود، نداشته باشد. طور مثال همسر، اقارب و یا اطفال بازنگر در موسسه مذکور موجود نبوده و یا آن کدام قرارداد و یا رابطه مالی نداشته باشد.

ارزیابی خودی

ماده ی پانزدهم:

هر مؤسسه بعد از درخواست و دریافت اجازه نامزدی برای اعتباردهی از اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی یک ارزیابی خودی مؤسساتی را از پوهنچی ها، برنامه ها، زیربنا و دستاورد های خویش انجام می دهد تا دانسته شود که آیا معیارهای تعیین شده توسط اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی را برآورده ساخته می تواند؟ این ارزیابی خودی توسط موسسه به منظور آماده شدن برای بازدید ساحوی بازنگرهای متخصص بیرونی تضمین کیفیت و اعتباردهی انجام می یابد (به ماده ۱۴ مراجعه شود). بعد از انجام ارزیابی خودی گزارش ارزیابی مذکور که حاوی یافته ها در رابطه به معیار های تعیین شده اداره اعتباردهی میباشد تهیه میگردد. ارزیابی خودی برنامه در تعداد محدود از رشته ها مانند تربیه معلم، طب و حقوق منحصیث جز اعتباردهی برنامه صورت میگیرد.

بازدید ساحوی

ماده ی شانزدهم:

بعد از تکمیل گزارش ارزیابی خودی، اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی هیئت بازنگرها را به مؤسسه میفرستد. ارزیابی درین مرحله توسط بازنگرها صورت می گیرد که شامل مرور گزارش ارزیابی خودی موسسه، مصاحبه با استادان، شاگردان، کارمندان و آمران و همچنان بررسی ساختار و مؤثریت مؤسسه و برنامه های آن میگردد. البته این ارزیابی به اساس طرز العمل هایی که توسط اداره ی تضمین کیفیت و اعتباردهی و وزارت تحصیلات عالی تهیه گردیده است، صورت خواهد گرفت. در نتیجه بازدید ساحوی یک گزارش همراه با سفارشات به شورای تضمین کیفیت و اعتباردهی در باره نامزدی اعتباردهی، اعتباردهی و اعتباردهی مجدد ارایه میگردد.

فیس

ماده ی هفدهم:

اداره تضمین کیفیت و اعتباردهی صلاحیت دارد، بخاطر تأمین مصارف بازدید ساحوی در مطابقت با قوانین، مقررات و طرز العمل های وزارت تحصیلات عالی از خدمات خود فیس اخذ نماید.

فصل چهارم

احکام متفرقه

کمیته های تضمین کیفیت مؤسساتی

ماده ی هجدهم:

تمام مؤسسات تحصیلات عالی باید درمربوطات خود برای نظارت و تسهیل بهبود کیفیت ، کمیته تضمین کیفیت داشته باشند. ریاست کمیته را معاون علمی مؤسسه (ویا معادل آن) به عهده میگیرد. اعضای کمیته متشکل از ۵-۹ عضو به نمایندگی از رشته های عمده به انتخاب شورای علمی مؤسسه میباشد. تمام اعضای کمیته باید اشخاص فعال و برجسته در تدریس، تحقیق و عرضه خدمات باشند. اکثریت اعضای کمیته باید دارای رتب پوهاندی و پوهنوالی بوده و بقیه پوهندوی و پوهنمل میباشند. به منظور ارزیابی خودی پوهنخی ها و دیپارتمنت های فارغ ده، کمیته های فرعی تشکیل می شوند که تحت نظر کمیته تضمین کیفیت مؤسسات فعالیت می نمایند.

تدابیر انتقالی

ماده ی نهم:

تا تصویب قانون مؤسسات تحصیلات عالی و راه اندازی پروسه ی اعتباردهی، وزیر تحصیلات عالی کمیته ی اعتباردهی و تضمین کیفیت را تعیین خواهد نمود تا که با پوهنتون ها و مؤسسات تحصیلات عالی جهت مساعد ساختن زمینه برای تضمین کیفیت و اعتباردهی به شمول ارزیابی خودی مؤسساتی و ارزیابی خودی برنامه یی و دیگر پروسه های مربوط به تضمین کیفیت و اعتباردهی کار نماید. این کار میتواند که شامل تهیه رهنمودها و دستورالعمل ها برای ارزیابی خودی و معیارها ی متوقعه برای کیفیت مؤسسات تحصیلات عالی باشد. اعضای این کمیته بعداً به عضویت شورای اعتباردهی و تضمین کیفیت نائل شده میتوانند.

آغاز پروسه

ماده ی بیستم:

تمام مؤسسات تحصیلات عالی که حداقل یک دوره فراغت داده باشند طی دوسال اول انفاذ این لایحه به صورت داوطلبانه و بعد از دوسال به صورت اجباری شامل پروسه اعتباردهی می شوند. مؤسسات تحصیلات عالی که دو سال بعد از انفاذ این لایحه به مرحله فارغ دهی می رسند ، در اولین سال تابع شمولیت اجباری به پروسه اعتباردهی می باشند.

ماده بیست و یکم :

این لایحه در چهار فصل و بیست یک ماده ترتیب گردیده و بعد از منظوری وزیر تحصیلات عالی نافذ می گردد.